

NAPREJ!

Vse za napredek slovenskega ljudstva!

Časopis »NAPREJ!« izhaja dvakrat mesečno, in sicer 4. in 18. — Uredništvo, administracija in ekspedicija je v Ljubljani, Dunajska cesta št. 20. — Vse denarne pošiljatve je pošiljati na naslov: »Delavska tiskovna družba v Ljubljani, r. z. z o. z.« — Vse dopise in spise na uredništvo. — Naročnina za celo leto: K 2.50, za 1/2 leta K 1.25, v Nemčijo K 3.—, v Ameriko K 4.60. — Posamezne številke 8 vin.

Vedno naprej!

Tako je prav! Vedno naprej! Veselo znamenje je res, da delavska socialno-demokratska stranka vsaki dan zaznamuje lep korak naprej! »Rdeči Prapor« je te dni naznanil, da začne izhajati po trikrat na teden. »Naši Zapiski« so izšli v lepi obliki z zelo zanimivim črtvom. Slovenski socialno-demokratski delavci in pa kmetje sklicujejo na 28. sušca v Celje konferenco radi utrditve svojih organizacij in določitve daljnjega dela. Delavska konsumna društva v Idriji, v Zagorju, v Trbovljah i. t. d. v svojih poročilih za l. 1908 z veseljem konstatirajo veliko napredovanje na znotraj in zunaj... Da, da — vesela znamenja so to. Ali vse je še premalo! Slovenski delavci bi lahko še več pokazali, nego smo doslej.

Zato: Neutrudno na delo! Širimo tisk! Vsak delavec in kmet imej »Naprej« doma, po mogočnosti tudi »Rdeči Prapor«, »Naše Zapiske« i. t. d. Povsod naj se prirejajo shodi, predavanja, sestanki. Brošure delavske tiskovne družbe naj bodo v posesti slednjega somišljenika. Vsak delavec v politično in strokovno organizacijo!

Vedno naprej! Dosedanjo komodnost vrzimo stran; živahno na delo brez ozira na levo in desno. Vspehi ne bodo izostali.

Liberalno prerobenje.

2. svečana se je vršil v Ljubljani shod zapornikov liberalne stranke na Kranjskem, ki naj bi »prerodil« stranko... Kaj se je zgodilo? V

izvrševalni odbor se je izvolilo nekaj mladih, ki so kot študentje neusmiljeno zabavljali čez — liberalno stranko. Dr. Žerjav, dr. Oražen, Ribnikar in še par takih naj bodo preroditelji. Res so se začeli po 2. svečanu prirejati po raznih mestih, trgih in vaseh shodi, na katerih se »preraja«. Ustanavljajo se liberalna politična društva za razne okraje. Poleg tega pa straši N. D. O., ki naj bo osliček in voliček pri prerobenju že napol mrtvega deteta... Govori se tudi o poljudno pisanem listu, ki naj izhaja kot protiutež »Domoljubu«.

Vse prav in lepo! Žal, da prepozno. Ideje liberalizma nimajo in tudi ne morejo imeti nič privlačnega več! Polovičarstvo ne ugaja in se tudi ne obnese. Klerikalci imajo prepreženo deželo s svojimi društvi. Kmečki okraji so njih domene. Delavstvo pa stoji v socialno-demokratskem taboru, ima svoje organizacije, svoje časopise. — Liberalci že resno nikjer več v poštev ne pridejo. Malokdo sploh verjame, da bi mogli pri kakem političnem, gospodarskem ali kulturnem delu še vstrajati. Vsi vemo, da so liberalci komodni, boječi, pa zelo ošabni. Solzave želje složnega nastopanja liberalcev in klerikalcev, dasi je tako nastopanje pravzaprav nemogoče, so med liberalci vedno na dnevnem redu! Prihod škofa Jegliča v Ljubljano, 20. september i. t. d. Vsaka bolj kričeča priložnost se je uporabila za »slogo«, ki so jo seve klerikalci vedno kar najboljše izrabili v svoje, svobodi slovenskega ljudstva nevarne namene. Zatajevanje »svobodne misli« ter trkanje na prsi: »mi smo boljši kristjani kot

so klerikalci" — to so izborni znaki liberalstva na Kranjskem. Afere z učiteljstvom pa dokazujejo do neba kričečo ošabnost...

Prerojenje? Dr. Ravnihar, dr. Novak in njim podobni so tudi prerajali. Zaman je bil doslej ves trud, in zaman bo tudi poslej. Za liberalce ni več leka. Tudi živinozdravniki ga ne poznajo...

Napredno ljudstvo spada v tabor socialne demokracije, ki bo vodila in izvojevala odločilni boj med napredkom in reakcijo, med svetlobo in temo!

Carinski boj s Srbijo.

Avstrijski veleposetniki - agrarniki imajo zopet svoje posebne „nade“, ki se bodo najbrže izpolnile na račun avstrijskih konsumentov. Čeprav nimajo sami dovolj blaga za domači trg, vendar duše ves izvoz gospodarskih pridelkov k nam. Odtod je razumeti tudi obupno sovraštvo Srbije proti Avstriji.

Avstro-ogrski poslanik grof Forgach, ki se je nedavno vrnil z Dunaja nazaj na svoje mesto v Belgrad, je povedal srbski vladi, če se ne bo priklonila nazorom Avstrije glede usode Bosne in Hercegovine, ne bo avstrijska vlada predložila dosedanje provizorične trgovske pogodbe s Srbijo državnemu zboru v potrditev. To pomeni: Nastala bo carinska vojska, pri kateri bi izkušali obe državi druga drugi škodovati. Avstrija bi zabranila uvoz srbskega mesa in drugih gospodarskih pridelkov, Srbija pa bi zaprla mejo našim industrialnim izdelkom.

Že dosedanja provizorična trgovinska pogodba s Srbijo od 14. sušca 1908 pomeni velik dobiček avstrijskih veleposestnikov in občutno škodo za avstrijsko prebivalstvo. Na srbsko govedino je na vsakih 100 kg žive vage 9 kron 10 vin., colnine na srbske prešiče do 110 kg žive vage 11 kron za enega, za merjasca 10 kron — pri čemer je uvoz in prevoz žive živine sploh prepovedan. V obmejnih klavnicah sme biti ubito in v Avstrijo pripeljano le meso 35.000 govedi in 70.000 prešičev.

Srbski uvoz k nam sicer ni tako velik, da bi imel odločilni pomen. Mala Srbija pa je hudo občutila to omejitev svojega izvoza in se je maščevala s tem, da je naložila carino na izdelke, ki so se popreje uvažale brez ovir iz Avstrije v Srbijo. To so glavno: Železniški material, relze

(šine), stroji, železno pohištvo, dežniki i. t. d. Tudi dosedanje zmerno carino na perilo, barve, leseno pohištvo, gospodarsko orodje i. t. d. je zvišala.

Posledice tega počenjanja za delavsko ljudstvo so se seveda kmalu pokazale. Na eni strani se je podražilo meso kot glavni predmet hrane, na drugi strani pa se je zmanjšal zaslužek in povečala brezposelnost, ker se je precej izvoza naši industriji zaprlo in s tem zmanjšalo njeno produkcijo.

Dobiček bodo pa imele druge države. Po uradnih poročilih je padel naš izvoz v Srbijo v zadnjih treh letih skoro za dve tretjini. Mala Belgija uvaža v Srbijo za celo desetino več svojih industrialnih izdelkov nego Avstrija, ki je bila na prvem mestu.

S carinskim bojem, ki ga je zapretel grof Forgach — kot gori povedano — bi se že dosedanje brezmiselno stanje še poostriilo do najvišje stopinje. Avstrija bi zabranila vsak uvoz iz Srbije, ki bi seveda zopet prepovedala vsak uvoz avstrijskega blaga. Stroške vsega bi moralo seve plačati delavstvo, ker nastala bi še večja draginja in še večja brezposelnost.

V kratkem pride avstrijska vlada z zahtevo, naj se ji dovoli 22.000 novih rekrutov, da bi imela dovolj vojaštva v svrhu svoje agrarne politike na Balkanu. Videli bomo, če se bodo predrznili kmečki — agrarni — poslanci žrtvovati molohu-militarizmu meso tisočernih slovenskih, čeških in nemških fantov, v edino svrhu, da zabranijo uvoz mesa srbskih prešičev...

Z.

LISTEK.

Tajnosti španske inkvizicije.

Spisal M. V. de Fereal.

12. nadaljevanje.

Razposajena veselost, združena z neko mistično primesjo je oživljala vsa ta mračna in zažarena obličja; zlasti oči Petra Arbuesa so žarele v nenavadnem ognju. Nestrpnost in neka negotovost ste mučili velikega inkvizitorja. Glave so se razgrele, a še je vladal razum. Vsak je ostal na svojem prostoru, in po kratkem odmoru se je začel razgovor.

Prvi je začel Arbues z glasom, ki se mu je poznalo, da je od vina:

„Očetje, ali Vam je znano, da rajski vratar (papež) neprestano kuje nove ključke, da bi boljše čuval uhode v lepo kraljevstvo ter nam pomnožil zemeljske radosti? Zdaj je inkvizicija vpeljana tudi na Portugalskem, in kmalu ne bo kotička na zemlji, kjer bi mi ne bili gospodarji.“

„Tem boljše,“ se oglasi toledski¹⁾ nadškof. „Inkvizicija je mlin, v katerem se zmelje za nas plesnjiva pšenica v lepe španske dublone.“

„A dubloni v rajske sladkosti in svečane praznike,“ dostavi dominikanski priyor zabuhlih lic in zažarenih oči.

„Tako je,“ pritrdi nadškof; „a boljše je biti inkvizitor, nego papež; kajti rajski vratar, kakor se nazivlje naš gospodar, ni nič družega, kakor upravitelj naših naslad.“

„In vrhutega je papež tako star,“ dostavi mlad pater, zal liki devotka in miljenec Petra Arbuesa. „Čemu naj mu bo vse blago tega sveta, ako ga človek ne more uživati?“

„Kaj ne, Jožef, boljše je biti pripravnik (novic) v kakem dominikanskem samostanu?“ vpraša razposajeno veliki inkvizitor, gladeč s svojo belo roko mladega novica po glavi.

„Boljše je biti ponižen rob Vaše prevzvišenosti,“ odvrne mladi pater z licemerskim izrazom.

„Papež seje, a mi žanjemo,“ vpade veselo toledski nadškof; „in medtem ko on zdeha s svojimi kardinali, trgamo mi na livadah nevere cvetke ljubezni, kakor nam pač pridejo pod roko.“

„Bogme, meni se še zganiti ni treba, da bi jih trgal,“ oglasi se škof z Malage. „Ta posel opravi zame podprijorka v samostanu bosonogih karmeličank; dovedo se mi prvenci najlepšega cvetja z njenega vrta.“

„Kar se mene tiče,“ pripomni priyor, „jih najraje trgam sam.“

„Toda jaz;“ zatrjuje toledski nadškof, „se še truditi nočem; če se mi katera dopade, prepustim društvu Gardunija, da mi jo dovede.“

„To je vrlo koristna naprava,“ pripomni veliki inkvizitor; „treba je, gospodje, da jo tudi mi podpiramo z vsem svojim vplivom. Če bi ne bilo bratovščine Gardunija, odreči bi se morali našim nasladam in maščevanju; morali bi sami

zase delati, pri čemer bi nam bile koristi prikrasane.“

„Ej!“ vsklikne drugi inkvizitor. „Kjer gre za močna ugrabljenja in ubojstva iz zasede, jih ni nad familarji sodišča. Familjar je molčeč, kakor smrt, in ker inkvizicija jamči za njegove čine, lahko nekaznovan stori vse. Nihče se ne drzne črhiniti zoper to.“

„Tepci!“ zamrmra Peter Arbues, sklonivši se k ušesu pripravnikom, čigar bledost je padala v oči napram veselosti ostalih gostov; „tepci! bolj so se opili s svojim bahanjem, nego z vinom, ki jim ga točim v obilici.“

„Zato je Vaša prevzvišenost gospodar nad vsemi. Vi veste, da pri gostijah ohranite svojo pamet ter s hladno krvjo napravite to, s čimer se oni pijani hvalijo.“

V splošnem hrušču ni nihče opazil tega razgovora.

„Enrikes se ne vrača,“ nadaljuje inkvizitor v skrbeh. „Mar ga nisi dohitel na trijanskem mostu?“

„Nisem,“ odgovori mladi pater; „mislil sem, da je boljše, da on sam opravi; lahko ste brez skrbi, milostni gospod, Enrikes je zvest.“

„O čem je govor, gospodje?“ vpraša Peter Arbues, obrnivši se do škofov iz Malage in Toleda.

„Govorili smo o krasnih devotkah v Vašem mestu,“ odgovori toledski nadškof; „in škof iz Malage trdi, da je najlepša donja Dolores Argoso, gubernatorjeva hči.“

Arbues iznenadjen zadrhti.

„Ej, kar se te tiče,“ vpade priyor, „je nepremagljiva trdnjava. Jaz sem jo dvakrat izpovedal, pa se mi zdi, da je okužena od krive vere.“

„Lepa krivoverka! Da bi jo človek videl, kako gori!“ dostavi škof iz Malage.

„V ognju ljubezni, hočete reči,“ izpopolni toledski nadškof. „To bi bila zmaga Vaše prevzvišenosti!“

„Ali mi ne morete predlagati nič težjega?“ vpraša Peter Arbues z oholim nasmehom.

„Njegova prevzvišenost se torej ne brani te naloge,“ odvrne dominikanski priyor, smejoč se.

„Ne pristopam!“ odgovori veliki inkvizitor in jezno pogleda po družbi. „Ampak gotovo ne bi hotel, da bi izvršil tako malo, da bi Vam, sveti očetje, napravil po volji.“

„Mi se že s tem zadovoljujemo!“ zakličejo vsi gostje kakor z enim glasom. Dalje prih.

¹⁾ Toledo: pokrajina v Španiji in istoimensko mesto na reki Tajo, ki šteje danes okoli 25 tisoč prebivalcev.

Z M E S.

„Rdeči Prapor“ začne z dnem 1. aprila t. l. izhajati trikrat na teden. Cena mu bo: na mesec 1 K 20 v, na pol leta 7 K, za celo leto 14 K.

Volitve v tržaško zavarovalnico zoper nezgode. V šesti kategoriji se bodo vršile konec tekočega meseca volitve za tržaško zavarovalnico zoper nezgode. C. kr. namestništvo je razveljavilo zadnjič izvršene volitve v ti kategoriji radi tega, ker se je v nekaterih podjetjih volilo za delavce brez — delavcev. Zakon pa predpisuje, da mora delavstvo izvoliti na javnem ali zaupnem sestanku svojega zaupnika ter mu naložiti, koga naj napiše in podpiše kot kandidata v imenu delavcev na glasovnico. To se seve ni vršilo povsod, socialni demokratje so se zato pritožili in volitve so zato razpisane iznova. Na Slovenskem je opazati pri tej priliki nekaj zanimivega. Volitev se tiče delavcev! Kdo pa vodi agitacijo, da bi bila izvoljena „delavca“ Jeriha in Gomilšček? **Tovarnar** Lenarčič z Vrhnike in pa dr. Krek!! Ta dva sta zastopnika kapitalistov — Lenarčič je celo predsednik trgovske zbornice, ki nima z delavci nič skupnega! Kaj sledi iz tega? Nič drugega kot to, da volijo delavci soglasno kandidata, ki jih priporoča soc.-dem. delavska stranka in sicer za odbornika sochr. Andreja Baudelja, delavca v papirnici v Podgori, in za namestnika sochr. Antona Kmeta, mlinarja v Idriji.

Volitve na Koroškem. Na Koroškem kandidirajo sledeči socialni demokratje: v prvem okraju (Celovec) drž. poslanec Julij Lukas; v drugem okraju (Št. Vid) drž. posl. Arnold Riese; v tretjem okraju (Beljak) W. Eich; v četrtem okraju (Spital) J. Gabrijel. — Tudi v kmečki in mestni kuriji bodo postavili kandidate.

Sodrugl po Štajerskem, pozor! 28. marca se vrši v Celju v salonu „pri Jeleni“ na travniku konferenca slovenskih socialnih demokratov Spod. Štajerske. Kdor se želi udeležiti te konference, prijavi naj se na uredništvo „Napreja“. Želeti bi bilo, da bi se vsi sodrugl, ki se za zanimajo za politično delo na Štajerskem, udeležili te važne konference.

:: Našim rodbinam priporočamo ::

Kolinsko cikorijo!!

Iz idrijskega okraja.

Volilcem III. razreda v Idriji. Po petmesečni gerentski samovladi, je vendar deželna vlada odločila, da se vrše nove občinske volitve 26. t. m. Klerikalcem to ni ljubo, saj je znano, da so volitve zavlekli s pretvezo, da morajo biti občinski računi od več let nazaj pregledani in od gerenta v red dejani. Klerikalci so pisali, da bodo odkrili grozni nered v občini. S tem so si delali pot do prihodnjih volitev. Gerent je imel na vsako interpelacijo naprednih svetovalcev o zadevi volitev vedno polne predale odlokov od deželne vlade in deželnega odbora, ki mu dajejo ukaz preiskati vse napake, storjene od bivših občinskih zastopnikov. Kakšen red je gerent v občini napravil tekom 5 mesecev, je splošno znano. Njegova naloga je bila: 1. zavleči volitve zato, da bi klerikalci pobrali na tistem pooblastila od vseh posestnic, ki niso odločno protiklerikalne; 2. iznebiti se klerikalcem neljubega političnega nasprotnika — občinskega tajnika; 3. zvišati občinske naklade iz 75 na 92%; 4. v nemar pustiti vsa javna, občini spadajoča dela, kot oskrbo trgov in cest tako, da občinstvo celo, po glavnih potih v mestu brede do kolen sneg, kot v najslabši hribovski vasi. Gerentovo dobro delo pa je bilo nasprotovati ali pa celo absolutno zavrniti razne prošnje strank, ki so bile vložene na mestno občino. Na pr. meseca novembra l. l. je vprašala c. kr. okrajno glavarstvo, kaj misli občina o podelitvi gostilniške koncesije sodrugu Antonu Kogej. Gerent in svet. Goli sta se izrekla naravnost proti Kogej v koncesiji. Istega meseca l. l. je bila vložena prošnja hčerke rudarja Ježe za proračunjeno občinsko podporo, ker obiskuje čipkarski tečaj na Dunaju. Gerent in svet. Goli sta prošnjo proti glasovima obeh naprednih svetovalcev odklonila. Kako sočutje pa ima klerikalni gerent napram občinskim revežem, naj služi samo en slučaj: neki rudar je vložil prošnjo na občino, da se vzame 70 letna Neža Novak v mestno ubožnico, ker ima razven 3 K, ki jih dobiva od občine, nikjer nobene pomoči in je na smrt bolna. Ta prošnja je prišla dne 28. svečana pri gerentski seji v razgovor. Gerent je poročal, da prosilka ne spada v idrijsko občino ter da že vleče 3 K na mesec podpore, da se ji ne more nič dati in tudi ne sprejeti v mestno ubožnico. On da se drži postave in postava tega ne dopušča, da bi se

tujci podpirali. Na tako poročilo gerenta se je za revico zavzel z vso silo svetovalec sodrug Straus ter dokazal gerentu, da tukaj ni gledati na strogost zastarelih paragrafov, pač pa nato, da se reši starko smrti na cesti. Na to se je določilo dati enkratno podporo 10 K prosilki. Par dni potem pa se je uradno dokazalo, da je imenovana že nad 17 let pristojna v idrijsko občino. Gerent se torej res zanima za v občino spadajoče občanarje. Dne 9. t. m. so se obrnili tudi neki rudarji za pomoč k gerentu. Poštno ravnateljstvo, v čegar hiši so stanovali, zapretilo jim je, da jih v najhujšem snegu na cesto vrže, ker morajo biti stanovanja do 10. t. m. prazna. Gerent pa, dasi je imel vpoštevati in dati direktno ali indirektno pomoč 5 družinam, ki imajo 17 otrok in se jih hoče na cesto postaviti, **pa se je bril iz njih norca.** Češ: pojdite v Kanomljo, v Dole ali pa kam drugam, saj vam ni treba ravno v Idriji nadleže delati. Menimo, da to so zadosti značilne besede, ki karakterizirajo, kakšni delavski prijatelji so klerikalci, ki v najhujšem snegu gonijo v Idrijo pristojne rudarje v dve do tri ure oddaljene kraje stanovanje iskat. Teh par slučajev naj zadostuje vsem volilcem posebno pa v tretjem razredu, kaj imamo pričakovati, ako pride občina v klerikalne roke. Petmesečno gospodstvo Osvalda in Zacula naj bode v pouk in svarilo vsem volilcem, ki so še dozdej slepo sledili klerikalni stranki. Da so klerikalci le toliko časa z ljudstvom, dokler ne pridejo do moči, je to jasno kot beli dan. O neredu, o katerem so vedno vpili, da se nahaja v občini, sedaj molčijo. Ta molk, je najboljši dokaz, da so bili zastopniki zadnjih let v občini na mestu, da so znali gospodariti z občinskim imetjem. Gerent pa je nakopal občini gotove stroške, ki jih bodo mogli plačati občanarji za nepremišljeno postopanje gerenta napram tajniku Novaku. Novak ima dva zastopnika v civilni tožbi proti gerentu, ki ga je iz službe odpustil. Gerent pa je vzel tretjega na občinske stroške. Stroški so torej neizogibni, plača pa naj jih delavec, to je parola vzornega gospodarja. To postopanje stranke, ki se z vsemi močmi trudi dobiti moč v svoje roke, naj bode v svarilo vsem tistim, ki imajo svoj glas, ki ga bodo oddali 26. na volišču. Dolžnost vseh volilcev je, da stojijo na strani tistih zastopnikov, ki so bili vsled Osvaldskih intrig in nasilstva klerikalnih odbor-
nikov v deželni odbor pognani proti ljudski

volji iz občinskega odbora. Vsi trezno misleči volilci bodo torej pri volitvi v III. razred dne 26. t. m. oddali svoje glasove za sledeče kandidate:

Za odbornike:

Kobal Franc IV,	rudar in posestnik v Idriji
Uršič Alojzij,	„ „ „ „ „
Kokolj Ivan,	„ „ „ „ „
Velikajne Ivan I.	„ „ „ „ „
Mohorič Ivan,	„ „ „ „ „
Tukač Ivan,	„ „ „ „ „
Tratnik Mijo,	mizar „ „ „ „
Smuk Ivan,	„ „ „ „ „

Za namestnike:

Moravec Simon,	rudar in posestnik v Idriji
Breitenberger Ant.,	„ „ „ „ „
Ciniburk Franc,	knjigovez „ „
Vončina Andrej,	gostilničar in „ „ „

Volilo se bode od 9. uri zjutraj do 2. ure popoldne v mestni dvorani v Idriji. Ker se bodo volili namestniki šele po razglašeni volitvi odbornikov, se opozarja vse volilce, da ostanejo na volišču ali pa v bližini, da oddajo glasove tudi za namestnike. Pripomniti je, da je isti dan dovoljeno od ravnateljstva, da je prost. Pogoji so torej dani, volilci, porabite jih v svojo korist! Na delo!

Občinske volitve se bližajo. Gerent Zazula s strahom in trepetom pričakuje dne, ko se mu bode ločiti od časti poglavarja idrijske občine. Potolaži naj se dobri mož: da je vse na svetu minljivo... — Sicer se pa klerikalci na vso moč pripravljajo za volitve. Kar občudovati je njihovo agilnost. Vsi so na nogah, od prvega do zadnjega. No, uspeh se bo kmalu pokazal. Upati pa je, da se Idrijčani ne bodo vrgli pod noge objestnemu klerikalizmu.

Na občnem zboru občnega konsumnega društva v Idriji se je izvolilo na predlog sodruga Antona Kristana za ravnatelja Ivana Stravsca, ki je bil dosedaj preglednik, za preglednika pa se je postavilo sodruga Ivana Seljaka. Dosedanjega ravnatelja sodruga Antona Kristana, ki je odklonil vsako izvolitev v predstojništvo, se je pa enoglasno izvolilo v nadzorovalni odbor.

Računi „Občnega konsumnega društva“ v Idriji za l. 1908 so pokazali zopet lep napredek. Promet se je zvišal okroglo za 10.000 K. Dividenda se je razdelila s 4 %. Rezervni zaklad se je zopet povišal; tako tudi dispozitni zaklad. —

Želeti je, da se društva oklenejo še tisti, ki so še doslej stali na strani. Delavci! Vsi v konsumno društvo!

Balo vozijo gerentu, so se šalili ljudje dne 11. t. m., ko so občinski uslužbenci vlačili skupaj zarubljene reči od bivših občinskih odbornikov. Pa naj še kdo reče, da klerikalci ne gredo do skrajnosti.

Inkvizicijo misli vpeljati kaplan v Sp. Idriji. V najhujšem mrazu vlačí iz šole otroke, da morajo cele ure za kazen zunaj šolske sobe prezebovati. Ako tega ne bo konec, bomo govorili tudi na drugem mestu. Tudi o postopanju gosp. učitelja kot občinskega tajnika se bomo drugič pomenili, pozor torej, g. tajnik!

Pozor zidarji iz okolice! Vaša sezona dela se zopet bliža. Čas je, da se tudi vi oživite. Ako hočete, da se vaše bedno stanje izboljša, ustanovite si svojo stanovsko organizacijo. Nekateri vaši tovariši so že organizirani, treba je torej le malo truda in podružnica zveze avstrijskih zidarjev je tukaj. Na delo torej!

Vabilo na javni ljudski shod ki ga sklicuje socialistično društvo „Naprej“ na dan 21. t. m. ob 9. uri dopoldan v pivovarni k „Črnemu orlu“ v Idriji, s sledečim dnevnim redom: 1. Rudarske in splošne razmere v Idriji; 2. Časopisje. Opozarjamo sl. občinstvo na važnost tega shoda, in pozivljamo, da se ga mnogobrojno udeleži.

Pozor, mladenci! Udeležite se shoda, ki ga sklicuje načelnik politične organizacije, na dan 24. t. m. ob 9. uri zvečer v prostorih rudarskega društva v Idriji. Dnevni red shoda je: 1. Pomen mladinske organizacije in časopisje; 2. Ustanovitve telovadnega odseka.

Nadomestna volitev v deželni zbor v kmečki kuriji Idrija-Vipava se bo vršila dne 3. aprila t. l. Klerikalci kandidirajo nekega Perhavca, gostilničarja iz Vipave. Liberalci pa postavijo učitelja Punčuha. No — to bo boj za bogove. Ubogi volilci!

Občni zbor bratovske skladnice v Idriji se vrši dne 25. t. m. ob 9. uri dopoldan. Dolžnost novoizvoljenih delegatov je, da se ga vsi udeležijo. Pred očmi je treba imeti, da ima erar polovico glasov. Dnevni red je važen, pridite torej vsi na zbor!

Vabilo na občni zbor kolesarskega društva „Sloga“ v Idriji, ki se vrši dne 21. t. m. ob 1. uri dopoldan v prostorih pri sodr. Antonu Kogeu v

Idriji. Dnevni red: 1. Poročilo predstojništva; 2. Volitev odbora; 3. Slučajnosti. Ako bi ob določeni uri ne bilo dosti navzočih članov, potem se vrši zbor pol ure pozneje. K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

Z Jesenic.

Kako vzgaja naš Zabukovec Marijino družbo na Jesenicah. Večkrat se sliši in čita, da ni vse zlato, kar je v klerikalni stranki. To lahko potrdi marsikdo, ki malo bližje pogleda Marijino družbo. Mladeniče z znaki Marijine družbe, katere vidimo večkrat v nedeljah, najdeš zvečer in po noči postopajoče za vogali zakotnih beznic, kjer se vganja vse drugo nego „pobožna dejanja“. Župnik Zabukovec zliiva svojo jezo na socialne demokrate, svojih backov pa ne vidi. Posebno ga jezi, ker se je tako sijajno in mirno vršila veselica kovinarjev pod geslom: Rdeča noč. Mi pa povemo in lahko dokažemo gospodu, da so tudi Marijine deklice plesale na naši veselici. Fantje Marijine družbe so po cele noči plesali po zakotnih beznicah, in Marijina družba na Jesenicah se danes razločuje od drugih samo s tem, da nosi znake in vleče g. Zabukovca za nos. To nam pričajo nezakonske matere, Marijine device, vsako leto in od najpobožnejših družin v Jeseniški občini. Zatorej, pane Zabukovec, le nikar ne hodite na solnce, ker imate maslo na glavi. Pred svojim pragom očistite poprej.

Jeseniški, savški in javorniški črevljarski mojstri so si ustanovili organizacijo v obrambo svojih izdelkov pred prodajalci čevljev po trgovinah. Kakor se čuje, bodo računali dražje od popravljanja čevljev iz trgovin, kakor pa od čevljarja narejenih. Nič nimamo proti organizaciji, kajti, ako bodo predragi, si bo delavstvo že znalo pomagati. Ali nekaj družega tu moramo povedati! Delavstvu vedno povdarjajo tukaj in povsod, da mora biti narodno, češ, slovenski delavec ne more biti v mednarodni socialni demokraciji, ako noče zatajiti svojega naroda. Poglejmo pa čevljarje, kateri so se sešli vsi brez izjeme, kjer je poleg sokola-liberalca sedel nemškutar, poleg klerikalca liberalca. Rekli bodo, to je kaj družega, mi smo morali storiti nekaj, da obvarujemo svoje blago. Ali ni pri delavstvu ravno isto! Ali si delavstvo ne obvaruje izkoriščanja v mednarodni organizaciji, kakor vi. Da, da, gospodje! Kakor se vi organizirate mednarodno v svojo

obrambo, tako se delavstvo tudi lahko v mednarodni kovinarski organizaciji, in ni mu pri tem treba metati polena pod noge. Delavstvu pa kličemo! Od črevljarjev se učite! Vsi v organizacijo!

Neki mož, klerikalni prvak, katerega je pa bog kaznoval na eno nogo, da ne more več opravljati dela v tovarni, in ki sedaj živi od milosti bratovske skladnice in katoliškega društva, bruha zadnje čase jezo v klerikalni „Naši Moči“ na socialne demokrate. V svoji domišljavosti, kjer pripoveduje o občnem zboru konsumnega društva, obrača vso stvar tako, kot bi bilo konsumno društvo popolnoma v klerikalnih rokah. A možiček se zelo moti in vedoma govori neresnico. V omenjenem društvu so vse stranke: Nemci kakor Slovenci, in klerikalci kakor socialni demokrati. Dosedaj so vedno povdarjali, da je društvo nadstrankarsko, in kakor je res bilo. Dopisun „Naše Moči“ pa hoče zanesti prepir v to potrebno društvo. Svetujemo članom omenjenega društva, naj dopisuna primejo za ušesa, da bo znal krotiti svoj dolgi jezik. Pri konsumnem društvu so bili svoje dni možje, ki so bili vse kaj drugega kakor pa klerikalci, in so še. Zatorej dopisun, nikar si ne domišljajte, da bi bil zgornji del nove vasi že ves črn. Miru hočemo v društvu, kakršen je bil. Ni treba sejati prepira! (Članek smo priobčili na željo več udov konsumnega društva.)

Shod je imela kovinarska organizacija v nedeljo 21. februarja v gostilniških prostorih pri g. Hkavcu na Javorniku; vršil se je po § 2. Dvorana pri Hkavcu je bila polna delavstva. Shod je otvoril sodrug Ogris in naznanil dnevni red: Zaključenje državnega zbora. Nato je sodrug Kocmur v dveurnem govoru poročal o razvoju človeštva in stanovskih razredov do današnjega dne in prišel slednjič do državnega zbora, kateri je zaključen vsled nacionalnih rabuk med Čehi in Nemci. Omenil je tudi klerikalno hinavstvo pri starostnem zavarovanju, nakar je bil shod zaključen.

Precej smradu se je dvignilo iz klerikalnega gnojišča zaradi naših člankov v „Napreju“. V svoji onemogli jezi sikajo po časopisih kakor gad, ki mu stopiš na rep. Gospodje klerikalci, kdo je bolj agitiral ob zadnjih volitvah? Kdo pa je pošiljal agitatorje po občini. Zakaj pa je bila zadnja nedeljo pridiga za može? Zakaj pa je prinesel „Slovenec“ v Jeseniških novicah debelo natiskano zadnjo soboto pred volitvijo laž, češ, da so socialni demokrati v državnem zboru proti starostnem

zavarovanju? Zakaj pa je imel volilni shod župnik Piber v Katoliškem domu zadnjo nedeljo? Kdo je torej bolje agitiral? Jezi vas, jezi kajne, ker ste propadli na Jesenicah! Na drugo vprašanje namreč: Kdo je jemal po sili glasovnice? Kdo se je pretepaval? S kom je imela opraviti žandarmerija? Kakšne laži smo se zmislili zoper duhovnike? Na vse to pa prosimo: govorite jasneje, ako ne, ostanete navadni katoliški lažnjivci!

Z narodno in delavsko organizacijo straši župnik Zabukovec v „Slovencu“. Mi se te nove liberalne organizacije nič ne bojimo, ker je na Jesenicah ne bo; ni podlage za to novo spako na Jesenicah. Delavstvo je brez te organizacije bolj narodno kakor pa tisti, ki so si vzeli narodnost v zakup. Izkoriščajo nas dosti klerikalci z vero, ni potreba da bi nas še liberalci z narodnostjo. Mi le pomilujemo tiste delavce v Trstu in Ljubljani, ki gredo pomagat vleči liberalno stranko iz prepada, ki je vsled svoje zanikarnosti tako daleč zabredla. Slep mora biti, kdor ne vidi namenov liberalne stranke. Zaveden delavec ne more biti drugega kakor socialni demokrat!

Iz Hrastnika.

Kaj je dolžnost hrastniških in ojsterskih rudarjev? — I. V najkrajšem času se mora ustanoviti podružnica Unije rudarjev za Hrastnik, ki mora doseči do 600 članov še tekoče leto. Vsak razumni rudar se mora vpisati in biti član Unije rudarjev. II. Konsumno društvo rudarjev se mora postaviti zopet na tisto stališče kot je bilo pred tremi leti. G. Koželj ga je mislil uničiti, „delal“ je pač tako, da bi šlo kmalu vse k vragu. K sreči se je še — pozno sicer — ali vendar napravil konec njegovemu počenjanju. Sedaj pa je na rudarjih, da se oklenejo z vso močatostjo svojega konsuma. Vsi naj postanejo člani in naj kupujejo vse svoje potrebščine v društvu. III. Naš „Naprej!“ se mora vdomačiti po vseh hišah po Hrastniku in Ojstrem. Ne sme biti rudarja, ki bi ne bil odjemalec „Napreja“.

Za Hrastnik so se začeli zanimati tudi drugi časopisi. „Narodni Dnevnik“ piše o Hrastniku in zavzema tudi povsem pametno stališče, namreč, da je za rudarje edini konsum „Konsumno društvo rudarjev v Hrastniku“. Tudi „Štajerc“ piše o konsumu. Prav! Star pregovor je že: „Svoji k svojim“ — „delavec k delavcu“. Zato, vsi rudarji hrastniški, sedaj v svoje „Konsumno društvo rudarjev“!

Pije se preveč v Hrastniku. Zlasti mladina se udaja preveč pijači. To ni prav! Alkohol je škodljivec; koliko nepremišljenih stvari se napravi v pijanosti, in kako zelo človek pozneje obžaluje vse to! Torej — mladina, proč od alkohola!

V rudniku v Hrastniku se zasluži slabo. Vsak dan se opaža poslabšanje položaja. Rudarji bridko tožijo. Opozarjamo vse pristojne činitelje, naj imajo pamet, kajti pritisk rodi odpor. Rudarjem pa priporočamo iznova organizacijo „Unijo rudarjev“, ki je njih zvesta zaščitnica.

Iz Zagorja.

Zopet nesreča. V premogokopu v Kisovcu se je ponesrečil delavec Podlogar. „Šala“ ga je zmečkala, da je bil takoj mrtev. Kdo da je kriv nesreče, se menda ne ve, pa najbrže bodo rekli, da sam, kakor pri vsakem. — Pri tej priložnosti se moramo dotakniti naše tako čudne mrtvašnice. Ko so pripeljali nesrečneža v mrtvašnico, ni bilo nikakšne stvari, da bi ga položili. Dobili so potem nekako mizo, ki pa je bila prekratka, da so vi-sele noge črez. Zato so vzeli prazen sod od cementa in nanj so položili noge mrtveca. V mrtvašnici najdeš lahko vse, kar se ti poljubi, orodje, stare cunje i. t. d. tako, da se ti zgnjusi, če pogledaš okoli.

V kamnolomu se je ponesrečil Hrvat Vrcelj Radovan, ker mu je kamen p del na glavo, roke in noge. Nesrečneža so prinesli v rudniško bolnico.

V Kisovcu se je ponesrečil fant Premrl, ker mu je padel na prsi velik kos zemlje. Tudi tega so prinesli v rudniško bolnico. — O ti nenasitljivi moloh kapitalizem!

Loke pri Zagorju. Gospod Ašič, hišni posestnik, gostilničar i. t. d., se rad sladka delavcem, češ, da je njih prijatelj, (kakor da bi še kateri liberalec katerikrat bil). Njemu namreč ne gre v glavo, da kmetje pripoznajo, da so delavci tudi reveži in da je edina hrana delavskih otrok mleko. Naščuval jih je, da naj podraže mleko od 16 na 20 vinarjev liter. Seveda niso vsi kmetje oderuhi, tako mu tudi to ščuvanje ni nič pomagalo, akoravno so trije premožni klerikalni kmetje podražili, seveda sami sebi, ker noče od njih nihče več odjemati mleka. Gospod Ašič bo pa še vedno trdil, da je prijatelj delavcev.

Zagorje. V nedeljo, dne 21. t. m. dopoldne bode imela steklarska podružnica občni zbor v gostilni gospe Govejšak. Delavci steklarne, vaša dolžnost je, da se vdeležite vsi!

Občni zbor okrajne bolniške blagajne, ki se je vršil dne 7. marca, je bil zelo buren. Razgrajala sta namreč dva liberalna delodajalca iz Zagorja, ki poznata bolniški zakon prav tako, kakor kmet šampanjca. Tema dvema gospodoma ni povšeč, da je blagajna v delavskih rokah in da se v njih tako dobro gospodari. Popred, ko so jo imeli v rokah nemški podjetniki, niso prav nič godrnjali. akoravno so morali delavci po dva ali tri meseca čakati na bolnišćino. Seveda jim za delavce ni nič mar, ampak ako bi bili zopet taki časi, kakor prej, ko so gospodje podjetniki lahko naznanjevali delavce, kakor se jim je poljubilo ali pa sploh nič, bi bilo bolj komodno za te gospode. Da sta se ta dva liberalona do kosti blamirala, tega menda sama ne vsta. Trdila sta namreč, da je Čobal kot načelnik okrajne bolniške blagajne prenapredil običajno krajevno mezdo, akoravno je sam gospod Bajser tudi dobil odlok glede običajne mezde od okrajnega glavarstva in bi moral vedeti, da jo je prenapredilo c. kr. glavarstvo. Ravnotako sta hotela imeti od običajne mezde več kakor 60% bolnišćine. Da znajo ti gospodje tudi terorizirati, se je pokazalo, ko je gosp. Blažič hotel imeti, da bi tajnik okrajne bolniške blagajne ne smel agitirati za stranko, katere pristaš je. Ker ne morejo očitati nič drugega, pa mislijo, da je to dovolj. Prav hvalevredno je označil delovanje bolniške blagajne gospod Krhlikar, delodajalec iz Litije (tudi liberalec), ki je priznal, da je blagajna v takem redu, da so vsi delodajalci lahko zadovoljni. Da se je obema razgrajacema smejal celi zbor, je umevno.

Iz Trbovelj.

Nesreča. Dne 4. t. m. je v predoru pri Savi ponesrečil pri delu delavec Leon Arnšek. Padel je na njega konj, ki je vlekel vozove iz predora ter mu zlomil rebra in stlačil prsta. — V predoru je delo jako nevarno in tudi ni prostora, da bi se človek izognil in se varoval nesreč. Čas bi bilo, če bi rudniška oblast ukrenila v varstvo delavcev potrebno in naredila brezvestnosti podjetnikov konec.

Zakona za rudniško inšpekcijo še nimamo. Kako potreben bi bil, kažejo vsak dan vnebo-kričeči slučaji (nesreče) po rudnikih! Na delo, poslanci!

V noči dne 11. t. m. so na pralnici (Separation) napadli neki fantje delavca Jožefa Gavšeka ter ga z nožem telesno težko ranili. V okrevanju ranjenega se dvomi. Hudodelce se je spravilo pod ključ. — Kdaj bodo mladi fantje bolj pametni, kdaj?

Iz Tržiča.

Liberalni shod. 7. t. m. je bil shod liberalne stranke „pri Bastlnu“ v Tržiču. Prišli so dež. posl. dr. Vilfan, Josip Turk (ki ga pozna svet pod imenom „Bolčev Pepe“) in živinozdravnik Ribnikar. Govorili so in hoteli navzoče prepričati, da se najbolj organizirajo, če pristopijo v N. D. O. Povedalo pa se jim je, da nima N. D. O. nobenega pomena za delavce, in da se liberalna stranka še nikoli ni brigala za delavce. Če se hoče sedaj, dela to zato, ker ji teče voda v grlo in ko vidijo sami, da propadajo vsak dan bolj globoko. Delavci naj jim bodo dobri za stafažo... Ko so to slišali, začeli so se dreti kot zveri... Spravili so se nad socialne demokrate; mislili so, da se jim noben ne bo upal odgovoriti na njihove laži. Videlo pa se je na tem shodu, da smo delavci v Tržiču, ki se upamo vsakemu povedati, kar mu pritiče. „Slov. Narod“ piše, da smo surovi — nas ta titel ne žali, kajti „Slov. Narod“ in olika, to sta precej velika sovražnika. — Dolfe Ribnikar, ki ga je mestni magistrat naredil iz živinozdravnika v tržnega komisarja, nas je hotel prepričati, da so češki, italijanski in nemški socialni demokratje narodni, samo slovenski da smo mednarodni. Povedali pa smo mu, da je sam Ribnikar prepričan, da ne govori resnice, ker ve, da je socialna demokracija povsod mednarodna. — „Slov. Narod“ piše, da je bilo 100 oseb na shodu — to ni res. Na shodu je bilo komaj 50 ljudi. Tudi na sodr. Stenovica se „Narod“ jezi — no, naj se; kaj pravi o nas glasilu ubogih liberalcev in zizibambulov, to nas prav nič ne briga. Mi že poznamo te ptičke po perju. Kako hinavsko hodijo okrog, se vidi iz tega-le. V gostilni sta sedela dr. Vilfan in Turk med inteligenco, Ribnikar pa je sedel med delavci pri drugi mizi. Lovil je kaline, ali usedli se

mu niso... Predsednik je shod zaključil, ne da bi dal še besedo sodr. Fr. Stenovici, ki se je zanjo oglasil, češ: zavoljo nemira zaključujem shod...

Tržiški delavci so presamozavestni, da bi se dali preslepiti od Ribnikarja. Oni vedo dobro, kje je njih organizacija. Libera'ci naj raje svoje meščane „organizirajo“, da ne bodo vsi poleteli med klerikalce. Dr. Tavčar je vendar jasno povedal, da samo tisti spada v liberalno stranko, „ki ima kaj pod palcem“. Ribnikar sedi s Tavčarjem vred v izvrševalnem odboru liberalne stranke. Kako se more potem še predrzniti hoditi med delavce? Dolfe, Dolfe, kdaj te bo srečala pamet! Kmetje so te zapodili, delavci te bodo tudi.

O shodu narodnjakarjev v Tržiču še nam še piše: ... „Nato je nastopil predsednik N. D. O. gosp. Ribnikar. Mislili smo, da je prišel en misijonar. Še kute mu je manjkalo, pa bi bil pravi kapucin.“ No — brez šale, dobra karakteristika.

Tudi neki čevljarski mojster je izkazoval svojo gorečo narodnost na narodnjakarskem shodu in se jezil nad socialnimi demokrati in Nemci. Po shodu so ga pa postavili na cesto, nakar je odšel v nemško gostilno in je kvartal z Nemci. Nazadnje pa ni mogel niti cehe, niti kvartanja plačati...

Joškov ata so bili tudi na shodu narodnjakarjev. Pa so bili zelo jezni, ker ni noben govnikov pomiloval ubogih mesarjev, ki so taki revčki, da večjih ni. Dolfe Ribnikarjev se jim ni nič prikupil, češ, še ta se ni zmenil zame, čeprav v Ljubljani mesarje organizira...

Deželni poslanec Turk je rekel na shodu, da bi se „z obema rokama zapisal med socialiste“, če bi ne bili Nemci... No — vprašanje je, če bi socialisti Bolčevega Pepeta sploh sprejeli, kajti mož, o katerem pravijo, da je dejal, da je za delavca „6 zeksarc“ čisto dost, spada le v N. D. O. ...

Iz ljubljanske okolice.

Iz Most pri Ljubljani. „Domoljub“, to je tisti list, ki sam sebe strašno rad hvali, napada vedno naše sodruge. V prvi vrsti seve sodruga Lavtarja, ki ga imenuje „plesnega učitelja“. Gospodje, ki imajo v sredi Lampeta in Jakliča iz Dobropolj in še več takih, ki jim je bila priroda pri rojstvu nevoščljiva, bi mogli pač tako grdo pisavo opustiti, ker drugače jim bomo vračali milo

za drago. Torej: pozor, drugače dobite primeren odgovor. — Omeniti moramo enega naših nasprotnikov, namreč Ravnikarja! Ta mož predstavlja danes „popožno katoličanstvo“. No, prav tako — pravijo da so v nebesih zelo veseli spokorjenih grešnikov. Na svetu se jim pa samo smejemo, ker vemo, kako je. No, g. Ravnikar, le tako dalje. — Našim somišljenikom pa priporočamo, naj se z vso vnemo zavzamejo za stranko in naj po vseh močeh agitirajo za razširitev „Napreja“ in „Rdečega Praporja“.

Z Viča. Nasprotniki delavstva se zaganjajo v „Konsumno društvo za Ljubljano in okolico“. Vse mogoče, jim ni povseč. Nič ne de — samo, da je nam prav, in da se društvo res lepo razvija. Priporočamo zato, da se vsi pošteno misleči delavci vpišejo od prvega do zadnjega v naš konsum, potem bodo nasprotniki še vse bolj jezni, nego dosedaj. Na delo! Svoji k svojim! Mi pa v naše „Konsumno društvo za Ljubljano in okolico“.

S Štajerskega.

K stavki v Velenjah. V soboto, dne 6. t. m. je v rudniku D. pl. Lappa v Velenju naenkrat izbruhnila stavka radi slabih plač rudarjev. Ni čuda, plače so bile K 2·09 do 3 K na dan. Stavka pa se je v pondeljek končala z povoljnim vspehom: gosposki šihti kopačev so se zvišali od K 2·18 na K 2·50, podkopačev so se zvišali na K 2·35 in žajbrovcev na K 1·20; akord se je povišal od 1 do 50 vin.; kurilcem, kovačem, tesarjem se je dnevna plača povišala od 5 do 7 vin. — Rudarji in drugi delavci so se v tej stavki prepričali o potrebi organizacije, ker edino le potom organizacije so se tudi saj deloma razmere izboljšale. Treba bode sedaj, da se Velenjčani še tesneje združijo proti izkoriščevalnim premogokopovom milionarja. — Interveniral je rudarski tajnik, sodrug Sitar z izredno požrtvovalnostjo, zakar mu je delavstvo prav zelo hvaležno.

Objava.

Odbor okrajne politične organizacije socialno-demokratske stranke v Idriji naznanja tem potom svojim članom, da je z današnjim dnem rudar Ignacij Carl vsled njegovega brezznačajnega početja izključen iz socialno-demokratske organizacije koji je pripadal zadnji čas.

V IDRIJI, dne 14. marca 1909.

ODBOR.

DRAGOTIN PUC

12—8

== tapetniški in preprogarski mojster ==
Ljubljana :: Marije Terezije cesta št. 16.

I. TERDAN, Ljubljana

Križevniške ulice šte. 12

sobni in napisni slikar, pleskar
12—1 in likar

se najljubneje priporoča.

Gostilna „pri Panju“

Ljubljana, Vegove ulice št. 10

se priporoča slavnemu občinstvu
6—1 za obilen obisk.

Leonardo Galanti, gostilničar.

Pozor!

Pozor!

Kavarna „Leon“

v Ljubljani * na Starem trgu št. 30
je vsaki dan vso noč odprta.

Na razpolago je najnovejši ameriški biljard in električni klavir.

6—6

Z odličnim spoštovanjem

Leo in Fani Pogačnik.

Krasne pomladanske novosti

priporoča

24—2

prva in edina slovenska modna trgovina za gospode

Engelbert Skušek

LJUBLJANA

Mestni trg šte. 19

Restavracija pri „Zajcu“

Sodnijske ulice števil. 6 12-7

se priporoča sl. občinstvu za obilen obisk.

ANTON BAJEC * umetni in trgovski vrtnar

v Ljubljani :: Pod trančo 24-8

:: Cvetlični salon, izdeluje šopke, vence s trakovi. ::
Vrtnarija na Karlovski c. 2. - Zunanja naročila točna.

Schneider & Verovšek

12-8

== trgovina z železnino in stroji ==
Ljubljana :: Dunajska cesta 16

priporoča svojo veliko zalogo kuhinjske
posode, okove za polhišva in stavbe, orodje
:: in rokodelske stroje za vse stroke. ::

== Poljedelske stroje in motorje. ==

: Restavracija „pri Levu“ :

Marija Terezija cesta števil. 16

se priporoča.

12-8 Beti Kos, restavraterka.

10 zapovedi za zdravje

12-8

:: lično tiskane, vpošilje poštne prosto in zastoj ::

lekarnar Trnkóczy v Ljubljani.

Dobijo se tudi osebno v njegovi lekarni.

Pozor!

Kdor želi imeti
dobro uro, naj
jo zahteva z
znamko
„Union“ ker
te ure so naj-
bolj trpežne in
natančne,
dobe se pri:

19-1

Fr. Čuden

urar in trgovec v Ljubljani

delničar in zastopnik švicarskih
tovarn „Union“ v Bieleu in
Genovi.

Ceniki zastoj in poštne prosto.

Kmečka delavska gospodarska zadruga

v Dobravljah, Goriško.

Registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Ustanovljena l. 1908.

Vino se pošilja od 56 litrov naprej
po jako zmernih cenah.

Podoisano se tem potom zahvaljuje
dosedanjim vinskim odjemalcem, po-
sebnemu občnemu konsumnemu društvu v
Ljubljani, delavskemu konsumu v Idriji,
zasebnikom v Mirnu in drugod.

To priliko pa uporabi, da priporoča
veliko množino še neprodanega vipav-
skega naravnega vina iz lastnih kleti zdru-
ženih kmetov iz Dobravelj, Skrilj, Brji,
Šmarji, Rihemberga, Kamnja in bližnjih
vasi, vsem svojim dosedanjim in novim
odjemalcem po Kranjskem, Primorskem,
Štajerskem, Koroškem in drugod.

23

Zadružno vodstvo.

Delavci, sodrugi, naročajte le delavski tisk.

Svoji k svojim!

Vsem delavcem in delavkam občine Moste in drugod se priporočam za vsa dela, ki spadajo v čevljarstvo stroko. Vsak bo pri meni prav izbornostrežen; delam solidno in po zmerni ceni.

FRANC PIPAN

čevljarški mojster
MOSTE PRI LJUBLJANI.

Kašelji.

Kdor trpi na kašlju, rabi naj povsod preizkušeno olajševajoče in zelo okusne

Kaiserjeve prsne karamele.

5120 notarsko overovljenih spričeval kaže uspehe pri kašlju, hripavosti, kataru in zažlemanosti.

Paketi po 20 in 40 vin. — Pravi so le z znamko: «Tri jelke». — Zaloga pri

Danielu Pircu, lekarnarju v Idriji.

POZOR!

Najboljša semena!

3% dividende!

Nagrobne vence!!

POZOR!

JOSIP ŠEPETAVEC v IDRIJI

priporoča

po najnižji ceni veliko zalogo manufakturnega blaga za ženske in moške obleke, šopke in vence za neveste ter vse potrebščine za šivilje in krojače.

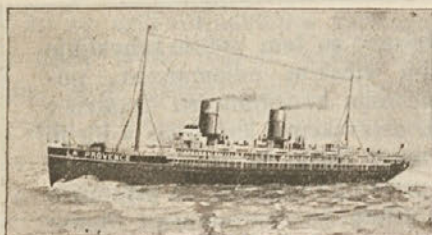
Zastopnik banke „Slavije“.

3—1

O. Bernatović - „Angleško skladišče oblek“ - Ljubljana - Mestni trg 5.

Priporočam za spomladansko sezijo mojo popolnoma sortirano zalogo izgotovljenih oblek za gospode, dame, dečke, deklice in otroke v najmodernejših vzorcih in kroju po zmerno nizkih cenah.

4—1

Samo 6 dni!

Ed. Šmarda

12—5

potovalna pisarna
v Ljubljani, Dunajska cesta šte. 18.

Francoska linija Havre-
New-York samo 6 dni!